

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 491/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., Hlavná 45, Prešov, proti postupu Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/510/2013 a následne pod sp. zn. 6C/37/2024, proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/374/2016, 3Co/140/2019 a 11Co/21/2024 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 7Cdo/44/2021 a 7Cdo/115/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Rožňava v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 8C/510/2013 a momentálne vedenom pod sp. zn. 6C/37/2024, ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach v súvislosti s rozhodovaním o opravných prostriedkoch v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 8C/510/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v súvislosti s rozhodovaním o mimoriadnych opravných prostriedkoch v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 8C/510/2013 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Rožňava **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/37/2024 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie každému po **6 000 eur**, ktoré **je** im Okresný súd Rožňava **p o v i n n ý** zaplatiť vo výške po **2 000 eur**, Krajský súd v Košiciach **je p o v i n n ý** zaplatiť vo výške po **2 000 eur** a Najvyšší súd Slovenskej republiky **je p o v i n n ý** zaplatiť vo výške po **2 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Rožňava, Krajský súd v Košiciach **s ú p o v i n n é** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľom trovy konania v sume **514,45 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania v sume **257,23 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a skutkový stav

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. júla 2025 domáhali vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 8C/510/2013 a momentálne vedenom pod sp. zn. 6C/37/2024, postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/374/2016, 3Co/140/2019 a 11Co/21/2024 a postupom najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 7Cdo/44/2021 a 7Cdo/115/2023. Sťažovatelia zároveň navrhovali prikázať okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/37/2024 konal bez zbytočných prietáhov, a uplatnili si proti okresnému súdu, krajskému súdu a najvyššiemu súdu finančné zadosťučinenie vo výške 11 000 eur pre každého osobitne spolu s náhradou trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia sa žalobou podanou na okresnom súde 13. decembra 2013 domáhali určenia neplatnosti dražby a určenia vlastníckeho práva. Okresný súd žalobu sťažovateľov rozsudkom z 28. júna 2016 zamietol. Po podaní odvolania krajský súd uznesením sp. zn. 3Co/374/2016 z 23. februára 2017 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ďalším rozsudkom sp. zn. 8C/510/2013 z 9. apríla 2019 okresný súd určil, že dobrovoľná dražba je neplatná a že sťažovatelia sú vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti. Po ďalšom odvolaní krajský súd rozsudkom sp. zn. 3Co/140/2019 z 12. augusta 2020 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu sťažovateľov zamietol. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/44/2021 z 30. novembra 2021 odmietol dovolanie sťažovateľov. Proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť a ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 493/2022 z 27. júna 2023 rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil. Po opätovnom preskúmaní dovolania sťažovateľov tak najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/115/2023 z 13. decembra 2023 zrušil dovtedy právoplatný rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci krajskému súdu tento následne uznesením sp. zn. 11Co/21/2024 z 23. apríla 2024 zrušil aj rozsudok okresného súdu z 9. apríla 2019 a vec mu tiež vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci ju okresný súd zaevidoval pod novou sp. zn. 6C/37/2024, pričom pojednávanie nariadené na 5. september 2025 bolo odročené na neurčito.

3. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov bolo tvrdenie, že aj po jedenástich rokoch od podania žaloby je vec na okresnom súde a spor sa vrátil prakticky na svoj začiatok. Navyše na okresnom súde došlo k zmene zákonného sudcu a s ohľadom na rozsiahlosť spisovej agendy možno

predpokladať dlhšie časové obdobie na oboznámenie sa s obsahom spisu. Sťažovatelia pritom tvrdili, že predmetná vec nie je zložitá, pretože súdy majú k dispozícii rozsiahlu judikatúru týkajúcu sa ochrany spotrebiteľa, a tiež poukázali na to, že v konaní boli procesne aktívni a nespôsobovali nedôvodné prietahy. Postup všetkých zúčastnených súdov pritom považovali za laxný a plný neefektívnej činnosti, čoho dôsledok je, že po jedenástich rokoch od jeho začatia sa súdny spor iba vrátil na svoj začiatok, čo je podľa sťažovateľov jednoznačným znakom prietahov v napadnutom konaní, a teda porušením ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Okrem toho sťažovatelia zdôraznili, že aj napriek rozhodnutiu ústavného súdu sú stále v právnej neistote, pretože podľa posledného rozhodnutia krajského súdu bude potrebné skúmať celkovú genézu vzniku a poskytnutia hypotekárneho úveru sťažovateľom. Je tiež pravdepodobné, že bez ohľadu na výsledok sa jedna zo sporových strán odvolá, čo predznamenáva ďalšiu dĺžku napadnutého konania.

4. Sťažovatelia sa domáhali aj finančného zadosťučinenia vo výške 11 000 eur pre každého osobitne, čo odôvodnili intenzitou porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (v určitom období sa museli nútene vystaňovať zo svojej nehnuteľnosti a tento stav trval až do vydania neodkladného opatrenia, okrem toho obmedzenie možností rekonštrukcie a opravy predmetnej nehnuteľnosti, pozn.), ale aj okolnosťou, že do budúcnosti nie je možné vylúčiť ďalšie prietahy.

II.

Procesný postup ústavného súdu

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 491/2025-12 z 3. septembra 2025 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

6. Ústavný súd následne 9. septembra 2025 vyzval okresný súd, krajský súd a aj najvyšší súd, aby sa v stanovenej lehote vyjadrili k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Podpredsedníčka najvyššieho súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 3. októbra 2025 pripojila stanovisko predsedníčky senátu občianskoprávneho kolégia, ktorá poukázala na to, že trvanie rozhodovania najvyššieho súdu v napadnutom konaní bolo v prvom prípade 9 mesiacov a v druhom prípade 5 mesiacov, a preto aj napriek ľúlosti, že sťažovatelia stále nedisponujú konečným rozhodnutím, sa domnievala, že možnosti najvyššieho súdu ovplyvniť priebeh a dĺžku napadnutého konania boli obmedzené. Podpredseda krajského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 26. septembra 2025 parafrázoval vyjadrenie predsedníčky senátu 3Co a 11Co, ktorá kritizovala právnu úpravu, konkrétne § 390 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a tiež vo všeobecnosti rozhodovanie prvostupňových súdov, ktoré podľa jej názoru častokrát nerešpektujú povinnosti im uložené odvolacím súdom, čo má za následok, že odvolací súd musí sám pristúpiť k vykonaniu nového dokazovania, jeho zopakovaniu či doplneniu. Podľa príslušnej sudkyne sa týmto narúša dvojinstančnosť konania, pričom množstvo takýchto prípadov má narastať, a preto po náleze ústavného súdu (sp. zn. IV. ÚS 493/2022 z 27. júna 2023) a po zrušení konečného rozhodnutia najvyšším súdom (sp. zn. 7Cdo/115/2023 z 13. decembra 2023) krajský súd nepostupoval podľa § 390 CSP, ale s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 570/2023 z 21. decembra 2023

opätovne zrušil rozhodnutie okresného súdu z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a v záujme zachovania práva strán na spravodlivý proces. K tomu poukázala na dĺžku konania pred samotným krajským súdom, ktorá napriek trom rozhodnutiam (3Co/374/2016, 3Co/140/2019 a 11Co/21/2024) predstavovala dva roky a tri mesiace. Okrem toho podpredseda krajského súdu dodal, že sa nestotožňuje s názorom sťažovateľov, že aj krajský súd zavinil prieťahy v konaní, ale k vplyvu samotného krajského súdu na možnosť prieťahov v napadnutom konaní sa nevyjadril. Napokon predseda okresného súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 6. októbra 2025 stručne zhrnul chronológiu postupu okresného súdu v napadnutom konaní a poukázal na to, že na prieťahy v konaní mali vplyv aj sťažovatelia tým, že požiadali o odročenie termínov pojednávania 15. mája 2014, 6. septembra 2018, 4. októbra 2018 a 2. apríla 2025 a tiež nedodržiavali určené lehoty na vyjadrenia sa k stanoviskám protistrán. Uznané ale, že prieťahy v konaní mohol spôsobiť aj samotný okresný súd. Poukázal aj na objektívne okolnosti, t. j. čas, keď bol príslušný súdny spis na odvolacom súde a dovolacom súde, ako aj to, že v období medzi 29. augustom 2020 a 4. júnom 2024 bola vec právoplatne skončená. Pritom uviedol, že v konaní došlo aj k zmene zákonnej sudkyne, a poukázal na skutkovú a právnu náročnosť napadnutého konania.

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým

z niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 CSP. V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

13. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že ak aj na začiatku konania nebol skutkový stav v predmetnej veci komplikovaný, teraz to už neplatí, pretože iba samotná dĺžka konania a jeho „obnovenie“ po zásahu ústavným súdom zanechali novej zákonnej sudkyňi rozsiahly spisový materiál. Tento aspekt ale ide na vrub najmä konajúcim súdom. Ústavný súd v tomto ohľade podotýka, že aj keď ide pri spotrebiteľských sporoch o bežnú agendu súdu nevymykajúcu sa iným prípadom rovnakého typu, táto okolnost' sama osebe neznamená, že ide o jednoduché prípady. Okrem už uvedenej okolnosti (rozsiahly spisový materiál po 11 rokoch konania, pozn.) ústavný súd uznáva, že v prerokováanej veci (určenie neplatnosti dražby a určenie vlastníckeho práva) ide o komplikovanejšie konanie. Napriek tomu s ohľadom na význam a dôležitost' veci pre sťažovateľov je dĺžka napadnutého konania neprimeraná.

14. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd nesúhlasí s tvrdením predsedu okresného súdu, že aj sťažovatelia zavinili predĺženie súdneho sporu, a to najmä tým, že spolu štyrikrát žiadali o odročenie termínu pojednávania. Prvýkrát to bolo 15. mája 2014, no pojednávanie bolo odročené na 20. máj 2014, teda okresný súd tu zareagoval rýchlo, a promptne a preto v tomto prípade nedošlo k predĺženiu konania. Ďalší prípad bol termín 6. septembra 2018, ktorý bol odročený na 4. október 2018 a následne znova na žiadosť zástupkyne sťažovateľov na 4. december 2018 – tu možno uznať pričinenie sťažovateľov o predĺženie konania o tri mesiace. Napokon sťažovatelia žiadali pre krátkosť času na prípravu odročiť aj termín nariadený na 2. apríl 2025, ale tejto ich žiadosti okresný súd nevyhovел a pojednávanie sa uskutočnilo. Ak teda konajúci súd nevyhovел žiadosti účastníkov o odročenie termínu pojednávania alebo odročené pojednávanie nariadil prakticky do týždňa od odročeného pojednávania, nedošlo (vd'aka dobrej práci súdu, pozn.) k zbytočnému predĺženiu konania. Rovnako nemohlo dôjsť k predĺženiu konania aj v prípade, ak účastníci nedodržiavali súdom určené lehoty na vyjadrenie sa k stanoviskám protistrán, pretože v takomto prípade mohol súd ďalej postupovať v konaní. Ústavný súd preto konštatoval, že zo strany sťažovateľov nebolo možné nad už uvedené obdobie troch mesiacov identifikovať okolnosti, ktoré mohli mať negatívny vplyv na dĺžku konania. Predmetné trojmesačné obdobie ale celkom zjavne nemalo zásadný vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania. Zavinenie sťažovateľov bolo v tomto aspekte zanedbateľné.

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotných súdov v napadnutom konaní. Vo svojom vyjadrení aj sám predseda okresného súdu uznal, že okresný súd mohol v určitých aspektoch konania (výzvy účastníkom na repliky a na doplnenie dokazovania, odročenie niekoľkých pojednávaní na neurčito) postupovať efektívnejšie, a preto mohol spôsobiť priet'ahy v konaní. Hoci ústavný súd uznáva, že v postupe okresného súdu neboli výraznejšie obdobia nečinnosti a konanie bolo obnovené až po rozhodnutí ústavného súdu po tom, ako bolo štyri roky právoplatne skončené, výsledná situácia je stále taká, že po jedenástich rokoch je súdny spor prakticky úplne na začiatku a sťažovatelia sú stále v neistote týkajúcej sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Takýto stav z objektívneho hľadiska indikuje priet'ahy v konaní, a to v rozsahu, ktorý predstavuje porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

16. Vo vzťahu k príspevku krajského súdu a najvyššieho súdu k priet'ahom v napadnutom konaní ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že pri ich posudzovaní nevychádzal iba zo samotnej dĺžky konania pred odvolacím súdom, resp. dovolacím súdom, ale komplexnejšie vzal do úvahy, aký dopad mali ich postupy a rozhodnutia na celkovú dĺžku konania. V tomto smere je nepochybné, že finálne rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorým sa vec prvýkrát právoplatne ukončila, pozn.) aj konečné rozhodnutie dovolacieho súdu boli v napadnutom konaní napokon zrušené, čo rozhodujúcou mierou prispelo k tomu, že napadnuté konanie je po 11 rokoch znova na úplnom začiatku. Navyše odvolací súd v rámci svojho tretieho rozhodnutia (11Co/21/2024) v rozpore s § 390 CSP vrátil vec prvostupňovému súdu, hoci si musel byť vedomý celkového kontextu a extrémnej dĺžky napadnutého konania. V danom prípade krajský súd síce uviedol, že okresný súd sa v rozpore s § 391 ods. 2 CSP nevysporiadal s jeho skorším rozhodnutím (3Co/374/2016; v poradí prvé rozhodnutie krajského súdu), ale takýto záver priamo koliduje s jeho v poradí druhým rozhodnutím (3Co/140/2019), ktorým v súlade s § 390 CSP zmenil rozsudok okresného súdu a žalobu sťažovateľov zamietol. Ústavný súd dopĺňa, že prvým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu sťažovateľov, no krajský súd (3Co/374/2016) tento rozsudok zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Druhým rozsudkom okresný súd určil, že dobrovoľná dražba bola neplatná a že vlastníckmi predmetnej nehnuteľnosti sú sťažovatelia (t. j. sťažovatelia boli v plnom rozsahu úspešní), no krajský súd (3Co/140/2019) tento rozsudok zmenil a žalobu sťažovateľov zamietol. V tomto kontexte bolo ťažké uveriť krajskému súdu, že okresný súd nereflektoval na výhrady v jeho prvom rozhodnutí a iba zopakoval rovnaké chyby ako vo svojom pôvodnom rozsudku. Ústavný súd za pochybenie krajského súdu v napadnutom konaní považuje aj skutočnosť, že pri ostatnom rozhodovaní vo veci nepostupoval v zmysle § 390 CSP a nerozhodol v merite veci, hoci na takéto rozhodnutie boli splnené podmienky stanovené v uvedenom ustanovení Civilného sporového poriadku. V dôsledku uvedeného postupu nebol dosiahnutý účel zakotvený v § 390 CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ale, naopak, priebeh konania pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na priznanie nemajetkovej ujmy sa opätovne spomalil. V danom prípade je irelevantný odkaz na ojedinelé rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 570/2023 vydané za špecifickej situácie, pretože ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opomenutie, resp. nerešpektovanie príkazu vyplývajúceho z § 390 CSP vyhodnocuje nekompromisne ako procesný excés, v príčinnej súvislosti s ktorým konštatuje porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 570/2017, III. ÚS 379/2017, I. ÚS 227/2018, II. ÚS 531/2018, II. ÚS 327/2018,

III. ÚS 5/2018 a I. ÚS 218/2019, I. ÚS 451/2022 a iné). V konečnom dôsledku teda z pohľadu ústavného súdu rozhodujúceho o ústavnej sťažnosti bolo potrebné zodpovednosť za prieťahy v 11-ročnom napadnutom konaní pripočítať všetkým súdom, ktoré na napadnutom konaní participovali.

17. Sťažovatelia zároveň v petite svojej ústavnej sťažnosti označili namietaný postup krajského súdu aj najvyššieho súdu všetkými spisovými značkami, pod ktorými tieto súdy dosiaľ rozhodovali. Totiž aj pri rozhodovaní v rovnakej veci odvolací súd aj dovolací súd priraduje predmetnej veci vždy novú spisovú značku (v prípade potenciálneho odvolania by bola krajským súdom pridelená opäť nová, v poradí štvrtá spisová značka, pozn.). Tieto konania na krajskom súde a najvyššom súde už boli ukončené, napriek tomu z kontextu doterajšieho skutkového stavu v napadnutom konaní je zrejmé, že ich príspevok k doterajšej dĺžke konania bol nespochybniteľný, preto ústavný súd ustálil, že ústavná sťažnosť sťažovateľov smeruje proti postupu krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutom konaní vo všeobecnosti.

18. Ústavný súd v okolnostiach prípadu vzhľadom na dĺžku konania zvolil prístup prieskumu a posúdenia celkovej dĺžky trvania prieťahov na všetkých inštanciách súdov z dôvodu, že aj EŠLP posudzuje konanie ako jeden celok a prístup, pri ktorom sa neposudzuje konanie ako jeden celok, resp. sa neposudzuje celková dĺžka konania, považuje EŠLP za príliš formalistický, ktorý nie je v súlade so zárukami čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok z 13. 10. 2009 vo veci Kiš proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 3673/05; rozsudok z 26. 6. 2009 vo veci Gajdoš proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 19304/04, rozsudok z 8. 10. 2013 vo veci Frigo proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16111/11, rozsudok EŠLP z 31. 8. 2018 vo veci Balogh proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 35142/15, porov. tiež III. ÚS 694/2016, č. 22/2017, ZNaU, I. ÚS 123/2015, III. ÚS 603/2021, III. ÚS 40/2023 a i.).

19. V napadnutom konaní teda došlo/dochádza bez akýchkoľvek pochybností k zbytočným prieťahom, pričom právoplatný koniec konania je v nedohľadne (posledný nariadený termín pojednávania 5. septembra 2025 bol pre PN sudkyne odročený na neurčito, pozn.). Ústavný súd preto musel konštatovať porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prieťahov, resp. práva na prerokovanie ich záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 8C/510/2013 momentálne vedenom pod sp. zn. 6C/37/2024 a aj vo vzťahu ku krajskému súdu a k najvyššiemu súdu v súvislosti s rozhodovaním o opravných prostriedkoch a mimoriadnych opravných prostriedkoch v konaní vedenom na okresnom súde pôvodne pod sp. zn. 8C/510/2013 (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

20. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

23. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zároveň sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

24. Sťažovatelia si uplatnili finančné zadosťučinenie v sume po 11 000 eur (spolu teda 22 000 eur), ústavný súd ale považoval túto sumu za neprimeranú a priznal im finančné zadosťučinenie v sume po 6 000 eur (od okresného súdu 2 000 eur, od krajského súdu 2 000 eur a tiež od najvyššieho súdu 2 000 eur), teda spolu vo výške 12 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil ústavný súd svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020) a prihliadol aj na satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia. V prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadosťučinenia teda ústavný súd nevyhovел (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

25. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur (bod 4 výroku tohto nálezu), t. j. vo výške, v akej si ich uplatnili vo svojej ústavnej sťažnosti.

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 11 ods. 1 písm. a) a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie samotnej ústavnej sťažnosti).

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú okresný súd spoločne a nerozdielne s krajským súdom a najvyšší súd povinné zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu